

A. Την τελευταία χρόνια τα τροχαία ατυχήματα εξελίχθηκαν, δυστυχώς, σε μία νέα σημαντική, αιτία θανάτου για την αρκούδα στην Ελλάδα, αλλά και σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια. Σύμφωνα με επανειλημμένα υπομνήματα που υπέβαλλαν στις αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικές οργανώσεις, μεταξύ των οποίων και η «ΚΑΛΛΙΣΤΩ», την τελευταία δεκαετία έχουν σημειωθεί 26 θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα με θύμα αρκούδα, 19 από τα οποία στο δίκτυο της Εγνατίας Οδού με τις ζώνες των καθέτων της στους Νομούς Καστοριάς, Φλώρινας και Γρεβενών.

Μόνο το 2009, στις παραπάνω περιοχές σημειώθηκαν οκτώ (8) περιστατικά τροχαίων με έξι (6) νεκρές αρκούδες. Το περασμένο καλοκαίρι (18 Ιουλίου 2010), μία ακόμα ενήλικη αρσενική αρκούδα ηλικίας 5 ετών και βάρους περίπου 120 κιλών έπεσε πάλι θύμα τροχαίου ατυχήματος, στον κάθετο άξονα της Εγνατίας Οδού «Σιάτιστα-Κρυσταλλοπηγή» (5ο χλμ Αλιάκμονα- Μικροκάστρου).

Στο συγκεκριμένο τμήμα του αυτοκινητοδρόμου, τα τελευταία 5 χρόνια, έχουν σημειωθεί συνολικά 10 τροχαία ατυχήματα με θύματα αρκούδες. Η περιφραγή του οδικού άξονα είναι παραβιασμένη σε πολλά σημεία, ενώ σε κάποια άλλα έχει πέσει τελείως. Επιπλέον, εκτός από την ανεπάρκεια της περιφραγής, δεν έχει προβλεφθεί κατασκευή ειδικών περασμάτων για την αρκούδα και την πανίδα γενικότερα, ενώ δεν υπάρχει η κατάλληλη οδική σήμανση ή άλλα μέτρα αποτροπής ανάλογων ατυχημάτων, με αποτέλεσμα να εκτίθενται σε διαρκή κίνδυνο και όλοι οι διερχόμενοι οδηγοί.

B. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε στο Νομό Καστοριάς αύξηση του αριθμού περιστατικών προσέγγισης αρκούδων σε κατοικημένες περιοχές (π.χ. Νεστόριο και Κλεισούρα). Τα περιστατικά αυτά δεν είναι σπάνια διεθνώς, αλλά για να αντιμετωπιστούν απαιτούνται ειδικοί χειρισμοί και κατά περίπτωση μέτρα, από εξειδικευμένους φορείς και επιστημονικές ομάδες, βάσει συγκεκριμένου πρωτόκολλου, ανάλογα με την περίπτωση και την πολυπλοκότητα του περιστατικού. Χρειάζεται, λοιπόν, η συγκρότηση και λειτουργία μιας ειδικής «Ομάδας Άμεσης Επέμβασης» (ΟΑΕ) (αποτελούμενη από 2 έμπειρους κτηνιάτρους και 2 βιολόγους), η οποία, έχοντας την κατάλληλη εξειδίκευση, εξοπλισμό και τεχνογνωσία, θα είναι σε θέση να επεμβαίνει κατά περίπτωση και με τους κατάλληλους χειρισμούς.

Γ. Ο αγροτικός τομέας (κτηνοτροφία, γεωργία, μελισσοκομία) είναι πολύ σημαντικός για

την οικονομική και κοινωνική ζωή στην περιοχή Καστοριάς. Οι ζημιές που προκαλούν αρκούδες σε κοπάδια, μελίσσια, δένδρῶδεις και άλλες καλλιέργειες αποτελούν μια σημαντική ὄχληση στον αγροτικό κόσμο και βάζουν σε πειρασμό τους παραγωγούς στο να καταφύγουν σε παράνομες μεθόδους θανάτωσης των αρκούδων. Ωστόσο, υπάρχουν συγκεκριμένες πρακτικές και μέτρα πρόληψης, που αν εφαρμοστούν σωστά μπορούν να μειώσουν σημαντικά τις ζημιές αυτές και, συνεπώς, τις περιπτώσεις θανάτωσης αρκούδων.

Δ. Η υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, η συστηματική εφαρμογή δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και η κινητοποίηση εθελοντών και άλλων κοινωνικών φορέων, αποτελούν ουσιώδεις προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης.